

ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКЗАМЕН З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Варіант 360

Інструкція щодо виконання роботи

На виконання екзаменаційної роботи з української мови відводиться 210 хв. Робота складається з трьох частин.

Частина 1 містить 30 завдань (А1 – А30). До кожного завдання дається 4 варіанти відповідей, з яких тільки один правильний.

Частина 2 складається з 8 завдань (В1 – В8). Відповіді до цих завдань ви повинні сформулювати самостійно.

Частина 3 складається з одного завдання (С1), яке передбачає написання власного висловлювання (твору).

Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання і правила його виконання. Намагайтеся відповісти на всі тестові завдання.

До бланків записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді. Відповіді вписуйте чітко, відповідно до інструкцій щодо кожної форми завдань. Якщо Ви записали відповідь неправильно, можете її виправити у відповідному розділі бланка. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, записаних до бланка А і В, та якості виконання творчої роботи.

Зичимо Вам успіху!

ЧАСТИНА 1

Під час виконання завдань цієї частини в бланку відповідей №1 під номером виконаного завдання (А1 – А30) поставте знак «х» у клітинку, номер якої відповідає номеру вибраної вами відповіді.

А1 Визначте, у якому слові буквосполучення *дж, дз* передають два звуки.

1) дзюрчить	3) дзеркальний
2) родзинки	4) підживити

А2 У якому рядку в усіх словах **не** відбувається зміна приголосних звуків при додаванні суфікса *-ськ-*?

- 1) Кавказ, юнак
- 2) Случ, козак
- 3) комендант, журналіст
- 4) боягуз, Черкаси

А3 Укажіть іншомовне слово, яке є синонімом до українського слова *зіткнення*.

1) симптом	3) нюанс
2) прерогатива	4) колізія

А4 Укажіть фразеологізм, який має значення *говорити нещиро*.

- 1) як мак процвітає
- 2) як сніг на голову
- 3) як медом мастити
- 4) яблуку ніде впасти

А5 Яке слово **не** має закінчення?

- 1) горе
- 2) згорьований
- 3) горенько
- 4) горювати

А6 Яким способом утворено слово *підвіконня*?

- 1) безафіксний
- 2) префіксальний
- 3) суфіксальний
- 4) префіксально-суфіксальний

А7 У якому рядку форму кличного відмінка утворено *неправильно*?

1) Ларисо	3) Павлу
2) Маріє	4) земле

A8 Укажіть прикметник, від якого можна утворити форми ступенів порівняння.

- 1) яблуневий
- 2) короткий
- 3) глибочезний
- 4) буланий

A9 У якому словосполученні числівник з іменником узгоджено **неправильно**?

- 1) троє учнів
- 2) три учні
- 3) двадцять три учнів
- 4) двадцять п'ять учнів

A10 У якому рядку допущено помилку в написанні особового закінчення дієслова?

- 1) стережуть, кличуть
- 2) ллють, іржуть
- 3) борються, шлють
- 4) ревуть, біжуть

A11 Укажіть, яким членом речення виступає виділене слово.

*В душі **незнана** сходила зоря.*

- 1) підмет
- 2) присудок
- 3) означення
- 4) обставина

A12 Укажіть вид односкладного речення «*Отак пройду крізь твій великий подив, не зачеплюсь об лагідні слова*».

- 1) означено-особове
- 2) неозначено-особове
- 3) узагальнено-особове
- 4) безособове

A13 Укажіть вид зв'язку між частинами речення «*Позеленіли вікна, повітря стало бузково-синім, і верхівки тополь вигойдувались на поривчастому вітрі*».

- 1) сурядний і безсполучниковий
- 2) підрядний і безсполучниковий
- 3) сурядний і підрядний
- 4) сурядний, підрядний і безсполучниковий

A14 У якому рядку в усіх слова пишеться м'який знак?

- 1) тр..ох, чотир..ма, вчител..чин
- 2) воротарс..кий, нян..чин, сил..ний
- 3) тон..ший, надієш..ся, парасол..ці
- 4) хитріс..тю, тонюсін..ка, нал..лють

A15 У якому рядку в усіх словах пишеться апостроф?

- 1) медв..яний, з..явитися, безхмар..я
- 2) дев..ятсот, надвечір..я, р..ядно
- 3) трав..янистий, посер..йознішав, бур..ян
- 4) п..єдестал, люб..язно, зарум..янюється

A16 У якому рядку в усіх словах пишеться префікс **пре-**?

- 1) пр..мазаний, пр..темний, пр..закрити
- 2) пр..товстий, пр..фект, пр..шити
- 3) пр..мудрий, пр..жорстокий, пр..їздити
- 4) пр..освященство, пр..хитрий, пр..довго

A17 У якому рядку в усіх словах відбувається подвоєння літер?

- 1) л..ється, навман..я, пісен..ий
- 2) безсмерт..я, зран..я, прочитан..ий
- 3) стат..ей, жит..єдайний, облич..
- 4) зняряд..я, віс..ю, любов..ю

A18 У якому слові іншомовного походження на місці пропуску треба писати літеру і?

1) л..мон	3) республ..ка
2) к..парис	4) с..стема

A19 Яке слово пишеться разом?

- 1) ново/утворений
- 2) механіко/математичний
- 3) червоно/зелений
- 4) віце/президентський

A20 Який прислівник пишеться окремо?

1) уві/сні	3) ані/скільки
2) ось/ось	4) з/низу

A21 На місці якої цифри **не треба** ставити кому в реченні?

І мене в сім'ї великій (1) сім'ї вольній (2) новій (3) не забудьте пом'янути незлим (4) тихим словом.

1) 1	2) 2	3) 3	4) 4

A22 У якому складносурядному реченні між його частинами **не треба** ставити тире (розділові знаки пропущено)?

- 1) Чимось зарадиш людині і на душі легко весь день.
- 2) Чужих два слова в пісні буде і пісня вся тоді чужа.
- 3) Давно закінчилась злива і хмари розійшлися.
- 4) Квітує жито і ячмінь колос викидає.

A23 Складне речення з підрядним обставинним допустовим утвориться, якщо серед варіантів продовження речення *У змаганнях ти обов'язково переможеш...* вибрати

- 1) якщо до мети йтимеш упевнено.
- 2) коли докладатимеш усіх зусиль.
- 3) так що пакуй валізи на чемпіонат.
- 4) хай як не стараються твої суперники.

A24 У якому безсполучниковому реченні між його частинами треба поставити кому (розділові знаки пропущено)?

- 1) Відбилися зорі у воді летять до хмар тумани.
- 2) Торгує правдою більше бариша буде.
- 3) Угорі почало виднішати місяць зійшов.
- 4) Хочеш їсти калачі не сиди на печі.

A25 У якому реченні **неправильно** поставлено розділові знаки при звертанні?

- 1) Добрий вечір тобі мамо, пісне моя!
- 2) Веселіть нас, багрянисті вишиті квітки!
- 3) Ніч, не клич мене, не хочу! Ніжний день чарує очі.
- 4) Збережи маленький вогник, зіронько моя!

A26 У якому реченні **неправильно** поставлені розділові знаки при прямій мові?

- 1) «Весь зміст життя – у простоті, – ділилась досвідом Амеба, – і набирать ту форму треба, яка потрібна у житті...»
- 2) «Хіба ж то відаєш, яким буває щастя?»: пишався півень перед тим, як в борщ попасти.
- 3) А мій Хома сказав: «Як хліба край, то й під вербою рай».
- 4) Розгнівались жаби і дорікають своїй подружці: «Ти така ж жаба, як ми. Чого ж ти не хочеш розмовляти по-жаб'ячому?»

A27 У якому рядку немає лексичної помилки?

- 1) бувші студенти
- 2) блінчики з м'ясом
- 3) сказати зайве
- 4) мебельна фабрика

Прочитайте текст і виконайте завдання A28–A30; B1–B8; C1

1) Ти стежив за матір'ю, як ступає по підлозі, як всміхається, як тримає вже посічену сивиною голову... 2) Але найчастіше мабуть твій зір ловив її проворні руки. 3) Навіть тоді, коли не мали ніякого діла, материні руки не залишалися в абсолютному спокої, вони легенько ворушилися, як ворухатися під водою стебла водяних лілій від ледь чутної течії. 4) То траплялось, вони двома птицями, що творили спільний політ, летіли поперед матері, неначе ваблячи, закликаючи її до польоту!

5) І невсипно працювали. 6) Жодної хвилики не віддаючи відпочинку, материні руки знаходили роботу. 7) Вони владарювали на причіпку, в печі, на комині, на миснику. 8) Так багато в житті переробивши, вони не зупинялись, не могли зупинитись, а постійно священнодіяли.

9) Не було, либонь, такого, чого б вони не вміли! 10) Вранці вмивали її смагляве обличчя, тягнули воду з криниці, несли відро до хати, ставили на лаві; брали дрівця, розпалювали вогонь, чистили картоплю, сипали в горщик, заливали водою, солили, рогачем сунули в піч ближче до вогню; місили в діжці тісто, викочували круглі паляниці, і поклавши їх на шероку дерев'яну лопату, вміло закидали в піч; а як ніжно обіймали, голубили, пестили.

11) І завжди пахли чимось... чи свіжовипраною й щойно випрасуваною білизною, **або** пшеничним борошном і гарячим хлібом, а то кропом і петрушкою, і терпким гудинням огірків, або яблуками, грушами і медом у Спасівку, а то просто вітряним осіннім полем, або шпарким морозцем і снігом, або першими весняними бруньками.

12) Десь поїхавши, тримав у пам'яті образ матері. 13) І образ її рук, таких рідних, ніжних, щедрих, яким судилась вічна невсипуща робота. 14) І вгадувалися запахи, які либонь вони збирали так, як бджілка збирає по квітах найрізноманітніший запашний мед.

(За Є. Гуцало)

A28 Яке з прислів'їв найбільше відповідає темі тексту?

- 1) Рідна матка — тепла хатка.
- 2) Всякій матері свої діти милі.
- 3) Материна молитва з дна моря рятує.
- 4) На світі знайдеш усе, крім рідної матері.

A29 До якого типу мовлення належить поданий текст?

- 1) роздум
- 2) опис
- 3) розповідь
- 4) роздум з елементами розповіді

A30 Яким способом зв'язку утворено словосполучення *проворні руки* з другого речення?

- 1) узгодження
- 2) керування
- 3) прилягання
- 4) не є словосполученням

ЧАСТИНА 2

Під час виконання завдань цієї частини запишіть вашу відповідь у бланк відповідей №1 з правої сторони від номера завдання (В1 – В8), починаючи з першої клітинки. Кожну букву чи цифру пишіть в окремій клітинці. Слова або числа при перерахуванні відокремлюйте комами. Кожну кому ставте в окрему клітинку. Пробіли не використовуються.

Відповіді до завдань В1 – В3 запишіть словами

В1 До якого стилю мовлення належить текст? Слово запишіть в початковій формі.

В2 З першого (1) речення випишіть слово, у якому відбувається уподібнення приголосних звуків за способом творення.

В3 Укажіть, до якої частини мови належить слово, виділене в 11 реченні. Слово запишіть в початковій формі.

Відповіді до завдань В4 – В8 запишіть цифрами

В4 Укажіть кількість займенників у десятому (10) реченні. Відповідь запишіть цифрою.

В5 Серед речень 7-11 знайдіть те, до складу якого входить відокремлена обставина, виражена дієприслівниковим зворотом. Запишіть номер цього речення.

В6 Серед речень 12-14 знайдіть просте речення. Запишіть номер цього речення.

В7 Серед речень 1-4 знайдіть те, у якому допущено пунктуаційну помилку. Запишіть номер цього речення.

Варіант 360

Прочитайте уривок з рецензії, складеної до тексту, який ви аналізували, виконуючи завдання А28-А30, В1-В7. У цьому уривку розглядаються мовні особливості тексту. Деякі терміни, використані в рецензії, пропущені. Вставте на місці пропусків цифри, які відповідають номеру терміна зі списку. Якщо ви не знаєте, яка цифра зі списку повинна бути на місці пропуску, пишіть цифру 0. Послідовність цифр у тому порядку, в якому вони записані вами у тексті рецензії на місці пропусків, запишіть у бланк відповідей №1 справа від номера завдання В8, починаючи з першої клітинки. Кожну цифру пишіть в окремій клітинці згідно з наведеними у бланку зразками. Цифри, які ви наводите, відділяйте комами. Кожну кому ставте в окрему клітинку. Пробіли не використовуються.

В8 «Автор тексту розповідає читачам про дорогу його серцю людину. За допомогою таких тропів, як _____ (*проворні руки* з 2 речення), _____ (*руки летіли* з 4 речення), синтаксичних засобів виразності: _____ (речення 10), _____ (речення 6, 7, 12), автор показує надзвичайну працьовитість матері, її любов до будь-якої роботи».

- 1) епітет
- 2) порівняння
- 3) метафора
- 4) оксиморон
- 5) гіпербола
- 6) дієприслівниковий зворот
- 7) дієприкметниковий зворот
- 8) ряди однорідних членів
- 9) прості речення

ЧАСТИНА 3

Для відповіді до завдання цієї частини використовуйте бланк №2. Запишіть спочатку номер завдання С1, а потім напишіть твір.

С1 Напишіть твір-роздум на основі прочитаного тексту.

Сформулюйте позицію автора. Напишіть, чи погоджуєтесь з його точкою зору. Наведіть два-три переконливі докази, що найкраще аргументують Ваші міркування, спираючись на знання, життєвий досвід чи приклади з художньої літератури. **Сформулюйте** висновки.

Робота повинна бути написана з опорою на текст.

Обсяг твору – не менше 150 слів. Текст обсягом до 100 слів екзаменатори не перевірятимуть.

Робота, написана без опори на текст, не оцінюється.

Твір пишіть акуратно, розбірливим почерком.